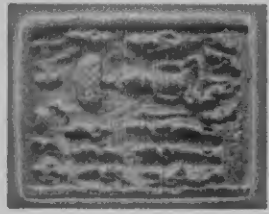

ในขณะที่ดินแดนภาคใต้ของไทย ได้พบหลักฐานหลายด้านที่แสดงให้เห็นว่าพุทธศาสนามหายานเคยเจริญรุ่งเรืองอยู่เป็นเวลายาวนานหลายศตวรรษ นับแต่พุทธศตวรรษที่ ๑๓ - ๑๕ เป็นช่วงเวลาที่อาณาจักรศรีวิชัยที่มีอิทธิพลครอบคลุมไปถึงหมู่เกาะสุมาตราและเกาะชวา ในช่วงเวลาดังกล่าวพุทธศาสนามหายานต้นตอระจากอินเดียภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภายใต้มอญได้เข้ามาเป็นแบบในดินแดนแถบนี้ด้วยเช่นกัน ดังเห็นได้จากหลักฐาน ศาสนาสถาปัตยกรรม เช่น พระพิมพ์ เวลานาน ในขณะที่เดียวกันศาสนานาฬหะนิกได้เข้ามาเป็นแบบในดินแดนแถบนี้ด้วยเช่นกัน ดังเห็นได้จากหลักฐาน ศาสนาสถาปัตยกรรม เช่น พระพิมพ์ พระโพธิสัตว์โลกิยเดศวร นางปรัชญาปารมิตา และจารึกภาษาสันสกฤต เป็นต้น

โบราณวัตถุชิ้นสำคัญในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ มัชฌิมาวาส ได้แก่

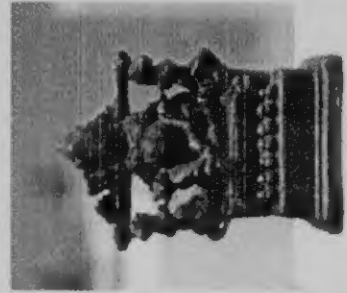

พระพิมพ์

ศิลปะทวารวดี พุทธศตวรรษที่ ๑๒ - ๑๓
ภาพพระพิมพ์ดินเผาเป็นโบราณวัตถุเมืองใน
พระพุทธรูปศาสนาเถรวาท ศิลปะทวารวดี ที่แสดง
อิทธิพลของศิลปะอินเดียแบบคุปตะและหลังคุปตะ
อย่างชัดเจน

พระศิวนในปางพระเทพครู หรือพระอศุสยะ

อายุราวพุทธศตวรรษที่ ๑๔ - ๑๕ สักริต
พบที่หังพระ อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา
ตามตำนานพระศิวนเมื่อเสวยพระชาติเป็นพระเทพครู ทรง
เป็นพระผู้ทรงแนะนำศาสนาฮินดูและอารยธรรมต่างๆ
ให้แก่อินเดียภาคใต้

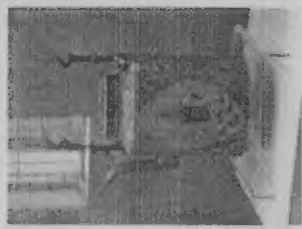

ท้าวฤเวร หรือท้าวชุมพล
พบที่อำเภอสติงพระ จังหวัดสงขลา
อายุราวพุทธศตวรรษที่ ๑๔
ท้าวฤเวรนับถือเป็นเทพแห่งความมั่งคั่ง
ประทับนั่งในท่าลีลาสนะบนบัลลังก์ที่มี
หม้อสมบัตินวาวเรียง ๙ ใบ พระหัตถ์ขวา
ทรงถือมธะนาว พระหัตถ์ซ้ายบีบคอดึงพอง
ให้ค่ายพวงมาลัยเพชรพลอย ด้านหลังบัล
ลังก์ที่ประทับเข้าใจว่ามีศิริศักริการประดับอยู่

รอบ ด้านหลังมีจารึกด้วยภาษาบาลี อักษรปัลลวะ

ภาชนะดินเผา

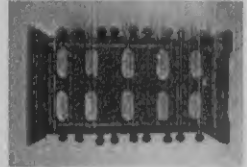
ภาชนะดินเผาพระพิมพ์พระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
พระราชทานวัดมัชฌิมาวาส กาดินเผาเคลือบ เขียน
ลายน้ำทอง รูปเป็นทองเหลือง มีรูปช้างอยู่ตรงกลาง
บนหลังช้างมีตราพระมหาพิชัยมงกุฎ รัชกาลที่ ๔

หัตถ์ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
สร้างขึ้นเพื่อฉลองพระชนมายุเบญจมงคล คือมีพระชนม
เษมด้วยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย
รัชกาลที่ ๒ ในปี พ.ศ. ๒๔๕๒

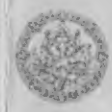

หัตถ์ของพระบาทสมเด็จพระบรมราชาภิเษก
พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรง
ประกอบพระราชพิธีพระบรมราชาภิเษกขึ้น
ในปี พ.ศ. ๒๔๕๔

ปฏิทินโบราณ

ทำเป็นกล่องไม้เจาะช่องมีขี้ผึ้งเป็นฝักอยู่ภายใน เขียนบอก
ตัวหนังสือ วัน เดือน ปี แบบจีนพระคคิและสุริยคติ และมี
แถบคำนวณคคิ

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ มัชฌิมาวาส วัดมัชฌิมาวาสวรวิหาร จังหวัดสงขลา

ประวัติความเป็นมา

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ มัชฌิมาวาส ตั้งอยู่ ณ วัดมัชฌิมาวาสวรวิหาร หรือที่ชาวบ้านเรียกกันว่า วัดกลาง ตำบลบ่อหย่าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เป็นพิพิธภัณฑ์สถานที่เกิดขึ้นจากความใส่ใจและสนใจในการรักษาเอกลักษณ์อันทรงคุณค่าทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น เริ่มจาก พระราชศีลสังวร (ช่วง อุดกเวทย์) ขณะดำรงตำแหน่งผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดมัชฌิมาวาสวรวิหาร ซึ่งเป็นผู้มี ความสนใจทางด้านประวัติศาสตร์โบราณคดีในพื้นที่ภาคใต้ ตอนล่างเป็นอันมาก ได้เก็บรวบรวมโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุในเขตอำเภอสงขลาและเขตอำเภอใกล้เคียง และที่มีผู้นำมาถวายตั้งแต่ครั้งก่อนสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ นำมาจัดแสดงที่อาคารไม้หลัง อาคารถาดชิดตุน และจัดตั้งเป็นห้องสมุดและพิพิธภัณฑ์ของวัดมัชฌิมาวาส โดยเปิดให้ประชาชนทั่วไปเข้าชมเป็นครั้งแรกในงานวันวิสาขบูชา เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๔๓ ถือเป็น พิพิธภัณฑ์สถานแห่งแรกในจังหวัดสงขลา

ในปี พ.ศ. ๒๕๔๖ พระราชศีลสังวร (ช่วง อุดกเวทย์) ได้ดำเนินการบูรณปฏิสังขรณ์อาคารศาลาการเปรียญเพื่อใช้เป็น ที่จัดตั้งพิพิธภัณฑ์หลังใหม่แทนที่อาคารหลังเดิมที่ชำรุด และได้เรียกชื่อว่า ภัทรศีลพิพิธภัณฑ์ และรับการยกฐานะให้เป็นพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติโบราณสถาน

โบราณวัตถุฯ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๔ มีชื่อเรียกในทางราชการ ว่า “พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ภัทรศีลสังวร” หรือ “พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ มัชฌิมาวาส”

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ มัชฌิมาวาส ดำเนินการปรับปรุงนิทรรศการถาวร ดังนี้

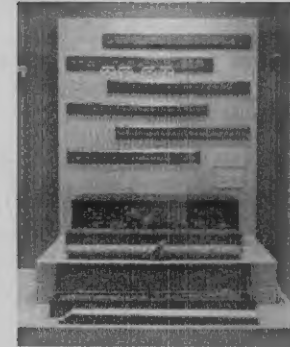
- ๑) ประวัติวัดมัชฌิมาวาสวรวิหาร
- ๒) ประวัติพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ มัชฌิมาวาส
- ๓) รายนามเจ้าอาวาสวัดมัชฌิมาวาสวรวิหาร
- ๔) ศาสนาในดินแดนสุวรรณภูมิ
- ๕) พุทธศาสนาพยานในภาคใต้ของไทย
- ๖) ศาสนาพราหมณ์ในภาคใต้ของไทย
- ๗) ศิลปวัตถุ โบราณวัตถุที่สำคัญ
- ๘) ศาลปิตर พัตยศ

จากหลักฐานทางโบราณคดีและคติชนพื้นบ้านทำให้แสดงให้เห็นว่าผู้คนในบริเวณแหลมทอง สุวรรณภูมินี้คงมีศาสนาหรือลัทธิของตนเองอยู่ เช่น การถือผี ไหว้บรรพบุรุษ เช่น ไหว้ผีตามธรรมชาติ จนกระทั่งได้มีการแพร่เข้ามาของศาสนาฮินดู ก่อนพุทธศาสนาราวสองถึงสามร้อยปี

ร่องรอยพระพุทธศาสนาแรกเริ่มในสุวรรณภูมินี้ ปรากฏหลักฐานจากจารึกที่พบตามแหล่งโบราณคดี แสดงให้เห็นว่าในบริเวณภาคกลาง ตอนล่างของไทยในช่วงสมัยของวัฒนธรรมทวารวดีนั้นนับถือพุทธศาสนา นิกายเถรวาท ปรากฏจารึกทั้งบนพระธรรมจักร พระพิมพ์ สลุปจำลอง แผ่นอิฐ และผนังถ้ำ เขียนด้วยภาษาบาลี อักษรปัลลวะ เป็นข้อความเกี่ยวกับหลักธรรมที่คัดออกมาจากพระไตรปิฎกจำนวนมาก กระจัดอยู่ทั่วภูมิภาค

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ มัชฌิมาวาส

วันและเวลาทำการ

วันทำการ วันพุธ - วันอาทิตย์

เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.

วันหยุด วันจันทร์ - วันอังคาร และวันหยุดนักขัตฤกษ์

ค่าธรรมเนียมเข้าชม

ไม่เก็บค่าธรรมเนียมเข้าชม

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ มัชฌิมาวาส

วัดมัชฌิมาวาสวรวิหาร

ถนนโทรบุรี ตำบลบ่อหย่าง

อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา 90000

โทรศัพท์ 0-7431-1728 โทรสาร 0-7431-1881

Chinese Chedi

It was built by Chaophrayaintakeeree.

Chedi was made from granite in Chinese style.

It has seven stories, each has six angles.

Phra Threetep Samajitto (Nopkhun)

June 27, 2000

Wat Machimmawat

Short historical

Originally named after grandma Srichan as Wat Yai Srichan in late Ayuttaya period. Later on, two other temples were built at the northern and southern sides of Wat Yai Srichan. Thus, local people called it as Wat Klang meaning temple in the middle. In 1888 Somdet phramaha krompraya Wachirayan waroros came to Songkhla. He changed its name to Wat Machimmawat used until now. In August 17, 1917 King Rama VI patronized this temple as a royal temple. After that, It has been patronized by king up to now. Wat Machimmawat has official name as Wat Machimmawat worawiharaphraarramluang.

Ubosoth (Ordination Hall)

Chaophrayawichiankeeree built it in between 1847 - 1865. It was built in Rattanakosin Style, imitating from Parts of Watphrasirattanasadsadaram (Wat Phrakaew). It has Buddha Image made from marble as phrapratan. It also has old fashion painting stories in Thai style on inner walls. The mural paintings was separated in four stories as follows

- : Khontan and wittayatorn
- : Thepchumnum (Gods meeting)
- : Pathommasompo
- : Todsachat (ten past lifes of Buddha).

On the east - west side, it has poisan (8 gods), four on each side.

Phrawihara

Chaophrayaintakeeree built it taking over on old ubosoth. On east side, it has Buddha's sculpture with his first five monks (panjawuckkee). On west side, it has Buddha's sculpture with an elephant and a monkey.

The Phattharaseen Museum

It used to be Multipurpose Hall. Later on, it has been changed to Phattharaseen Museum (Branch of National Museum) named after Phraratchaphatthaseensungworn. It has a lot of small Buddha Images, Hindu's gods and china in Thai and Chinese styles, ancient art objects. Some of them are about thousand years old in Tawarawadee period. It has one Buddha Image made from gold about many hundred years old. The other

famous thing is one Hindu's god named as phrapikkanate.

Monastic library

It was built in 1859 by King Rama IV. It has been used to keep phratripidok (Buddha's teaching books).

Hermit's cell

It was built in Thai style during the period of Chaophrayawichiankeeree. It has the painting of 40 hermits on top of inner roof.

Bell Tower

Chaophrayawichiankeeree built it during 1847 - 1865. It is used for special occasions such as New Year.

พระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างเป็นตัวอย่างในการสร้างพระอุโบสถใหม่ เนื่องจากฐานพระอุโบสถทำต่ำและอยู่ในที่ลุ่ม ส่วนฐานพระวิหารและศาลาการเปรียญทำสูง ที่หน้าบันของหอพระไตรปิฎกมีรูปตราสุริยมณฑลและจันทรมณฑลด้านละตรา หอไตรชำรุดตามสภาพ วัดได้ปฏิสังขรณ์เมื่อ พ.ศ.2514

8. กำแพงแก้วรอบอุโบสถ ก่ออิฐถือปูนล้อมรอบพระอุโบสถ มีประตูทางเข้า 4 ประตู บนกำแพงแก้วข้างประตูทางเข้า 2 ข้าง (ซ้าย-ขวา) มีรูปจำหลักหินรูปสุนัขปักษี ตั้งอยู่ประตูละ 2 ตัว หันหน้าเข้าหากัน ที่หินแกรนิตประตูทางเข้ากำแพงแก้วทั้ง 4 ทิศมีการจารึกภาษาจีนไว้

9. กฎีแบบกังจิ้น เป็นกฎีแบบกังจิ้นที่สวยงามมากเรียกว่า "ตึกแม่ม้าย" ชื่อเดิมของแม่ม้ายว่า น้ำคอกไม้

10. ใบเสมา 8 ทิศ ทำด้วยหิน เป็นใบเสมาไม่มีฐานสูง ตั้งอยู่รอบอุโบสถตาม

ทิศทั้ง 8 เจ้าพระยาอินทศิริ(บุญชู) ณ สงขลา เป็นผู้สร้าง

11. หอระฆัง ก่ออิฐถือปูน สร้างระหว่าง พ.ศ.2390-2408 โดยเจ้าพระยาวิเชียรคีรี(บุญสงฆ์ ณ สงขลา)ต่อมาได้ปฏิสังขรณ์เมื่อ พ.ศ.2514

12. กำแพงวัดและซุ้มประตู เป็นกำแพงก่อด้วยอิฐถือปูน เจ้าพระยาวิเชียรคีรี(บุญสงฆ์ ณ สงขลา)เป็นผู้ปฏิสังขรณ์และสร้างซุ้มประตู เป็นรูปทรงมงกุฎที่กลางกำแพงวัดด้านละประตู รวม 4 ประตู ปัจจุบันชำรุดมาก ส่วนซุ้มประตูด้านทิศตะวันตกด้านหน้าวัดทำเป็นซุ้มประตูแบบฝรั่งผสมจีน พระยาวิเชียรคีรี (ชม ณ สงขลา) เป็นผู้สร้างขึ้นเมื่อประมาณพ.ศ.2493 แทนของเก่าซึ่งถูกต้นมะขามล้มทับพังทลายหมด

วัดมัชฌิมาวาส สงขลา

ประวัติย่อ

เดิมชื่อวัดยายศรีจันทร์หรือวัดศรีจันทร์ ตามชื่อของผู้สร้างสันนิษฐานว่าสร้างในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย ต่อมาผู้สร้างวัดขึ้นทางทิศเหนือ(วัดเลียบ)และทางทิศใต้(วัดโพธิ์) วัดยายศรีจันทร์อยู่ตรงกลางคนจึงนิยมเรียกว่า วัดกลาง ต่อมาในปี พ.ศ.2431 สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรสได้เสด็จมาสงขลาและทรงเปลี่ยนชื่อวัดใหม่เป็นวัดมัชฌิมาวาส และในวันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ.2460 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้โปรดเกล้าฯ ยกวัดมัชฌิมาวาสขึ้นเป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ชนิดวรวิหารมีชื่อเรียกทางราชการว่า "วัดมัชฌิมาวาสวรวิหารพระอารามหลวง"

โบราณสถานในวัดมณีมาวาส

กรมศิลปากรได้ประกาศขึ้นทะเบียนโบราณสถานในบริเวณวัดมณีมาวาสเป็นโบราณสถานสำหรับชาติเมื่อวันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ.2518 มีบริเวณเนื้อที่ประมาณ 10 ไร่เศษ มีโบราณสถานและโบราณวัตถุที่สำคัญสังเขปดังนี้

1. พระอุโบสถ พระอุโบสถปัจจุบันผู้สร้างคือ เจ้าพระยาวิเชียรคีรี (บุญสังข์ ณ สงขลา) สร้างระหว่าง พ.ศ.2390-2408 เป็นพระอุโบสถทรงไทยสมัยรัตนโกสินทร์ ย่อส่วนมาจากพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดารามหน้าบันพระอุโบสถภายนอกเป็นปูนปั้นปิดทองติดกระຈากด้านตะวันออกเป็นรูปพระพรหมทรงหงส์ล้อมด้วยกนกสายไทย ด้านตะวันตกเป็นรูปพระอินทร์ทรงช้างเอราวัณล้อมด้วยกนกสายไทย เป็นปฏิมากรรมปูนสูงที่หาได้ยาก ประติมากรรมพระประธานทำด้วยหินอ่อน ขนาดหน้าตักกว้าง 55 ซม. ผนังพระอุโบสถทั้ง 4 ด้าน มี

จิตรกรรมฝาผนังที่สวยงามแบ่งเป็น 4 ตอน ตอนบนสุดเป็นเรื่องคนธรรพ์และวิทยากร ถัดมาเป็นภาพเทพชุมนุม ถัดมาเป็นภาพปฐมสมโพธิและตอนล่างสุดเป็นภาพทศชาติ ภายนอกพระอุโบสถมีภาพจำหลักหินเรื่องสามก๊กหน้าซุ้มประตูด้านทิศตะวันตกเป็นรูปไภยเขียน 4 รูป และทางประตูด้านทิศตะวันตกเป็นรูปไภยเขียนอีก 4 รูป

2. พระวิหาร เป็นตึกก่ออิฐถือปูน เจ้าพระยาอินทคีรี (บุญห้วย ณ สงขลา) สร้างทับที่เดิมที่เคยเป็นพระอุโบสถ หน้าบันมีลวดลายไม้จำหลักที่สวยงาม ด้านตะวันออกขกแกะสลักเป็นรูปปัญจวัคคีย์

3. ศาลาการเปรียญ เป็นตึกคอนกรีต หน้าบันก่ออิฐถือปูน หลังคาทรงจั่ว ปัจจุบันใช้เป็นพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติภัทรศีสถาวร

4. พระเจดีย์แบบจีนหรือถะ เป็นพระเจดีย์แบบจีน 1 องค์ 7 ชั้น ย่อมุม 6 เหลี่ยม ทำด้วยหินแกรนิต เจ้าพระยาอินทคีรี (บุญห้วย ณ สงขลา) ผู้สำเร็จราชการเมืองสงขลาคนที่ 2

เป็นผู้สร้าง มีอักษรภาษาไทยและจีน จารึกไว้ที่พระเจดีย์ บอกถึงผู้สร้าง เวลาสร้าง

5. เสาตะเกียบคู่ของเสาธง ทำด้วยหิน มีอยู่ 2 แห่ง เสามีลวดลายจำหลักงดงามมาก มีคำจารึกภาษาจีน ความว่า สร้างในรัชกาลพระเจ้าแก้วแดง ปีที่ 7 เจ้าพระยาอินทคีรี (บุญห้วย ณ สงขลา) เป็นผู้สร้างเมื่อ พ.ศ.2345 และปฏิสังขรณ์เมื่อ พ.ศ.2514

6. ศาลาฤาษี เป็นศาลาทรงไทยที่สวยงามมาก มีสัดส่วนถูกต้องทรวดทรงหลังคาอ่อนช้อยก่ออิฐถือปูนสร้างในสมัยเดียวกับหอระฆัง สร้างสมัยเจ้าพระยาวิเชียรคีรี (บุญสังข์ ณ สงขลา) เป็นผู้สำเร็จราชการเมืองสงขลา หน้าบันเป็นรูปเรื่องพุทธประวัติ ภายในศาลาที่หน้าบันทั้ง 2 ด้านจารึกเรื่องตำนานและจิตรกรรมฝาผนังเป็นรูปฤาษีตัดตนจำนวน 40 ตน แต่ละตนมีโคลงบรรยายประกอบรูปเขียนเสร็จในปี พ.ศ.2406

7. หอพระไตรปิฎก สร้างเมื่อ พ.ศ.2402 เป็นตึกก่ออิฐถือปูน พระบาทสมเด็จพระ